

Κεφάλαιο 5^ο Ο προσδιορισμός των τιμών

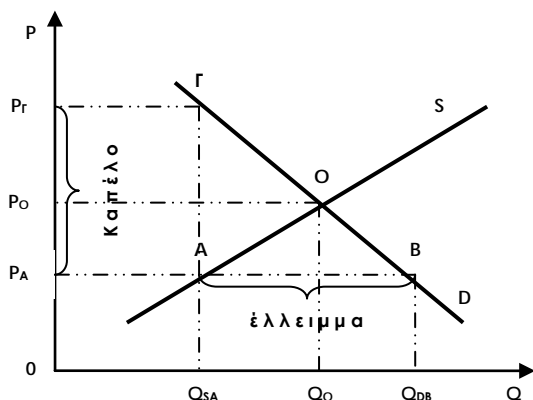
ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

(α) Επιβολή Ανώτατης Τιμής Διατιμήσης (P_A)

- Σκοπός Κράτους → Η προστασία του καταναλωτή
- $P_A < P_O$

Συνέπειες

1. Ανισορροπία στην αγορά
2. Εμφάνιση ελλείμματος ($\text{έλλειμμα} = Q_D - Q_S$)
3. Διανομή αγαθού με σειρά προτεραιότητας
4. Δημιουργία «Μαύρης Αγοράς» (οι παραγωγοί πωλούν σε τιμή μεγαλύτερη της νόμιμης, δηλαδή της ανώτατης P_A που επέβαλε το κράτος)
5. Δημιουργία «καπέλου» στην τιμή πώλησης του αγαθού (το επιπλέον ποσό στη νόμιμη τιμή μπορεί να φτάσει μέχρι τη διαφορά $P_F - P_A$ και λέγεται «καπέλο»)

Υπολογισμός «καπέλου», όταν δίνεται η ανώτατη τιμή P_A

Βήμα 1^ο: Αντικαθιστούμε την ανώτατη τιμή P_A στη συνάρτηση προσφοράς (Q_S) και υπολογίζουμε την προσφερόμενη ποσότητα Q_{SA} .

Βήμα 2^ο: Η προσφερόμενη ποσότητα Q_{SA} είναι ίδια με την ζητούμενη ποσότητα του σημείου Γ Q_{DF} ($Q_{SA} = Q_{DF}$), επομένως αντικαθιστούμε την ποσότητα που υπολογίσαμε πριν στην συνάρτηση ζήτησης (Q_D) και υπολογίζουμε την τιμή P_F .

Βήμα 3^ο: Υπολογίζουμε τη διαφορά $P_F - P_A$ και προσδιορίζουμε το «καπέλο»

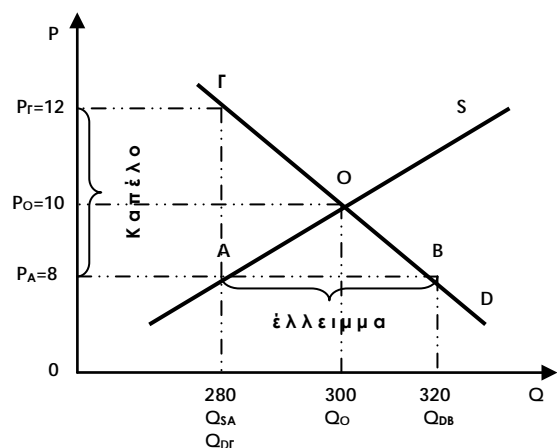
Παράδειγμα 5.1

Έστω $Q_D = 400 - 10P$, $Q_S = 200 + 10P$ και $P_A = 8$

Βήμα 1^ο: $Q_{SA} = 200 + 10P_A \Leftrightarrow Q_{SA} = 200 + 10 \times 8 \Leftrightarrow Q_{SA} = 200 + 80 \Leftrightarrow Q_{SA} = 280$

Βήμα 2^ο: $Q_{DF} = Q_{SA} \Leftrightarrow Q_{DF} = 400 - 10P_F \Leftrightarrow 280 = 400 - 10P_F \Leftrightarrow 10P_F = 400 - 280 \Leftrightarrow 10P_F = 120 \Leftrightarrow P_F = 120/10 \Leftrightarrow P_F = 12$

Βήμα 3^ο: $\text{καπέλο} = P_F - P_A \Leftrightarrow \text{καπέλο} = 12 - 8 \Leftrightarrow \text{καπέλο} = 4$

Υπολογισμός ανώτατης τιμής P_A , όταν δίνεται το «καπέλο»

Βήμα 1^ο: Διαμορφώνουμε τη σχέση του καπέλου ως εξής: $\text{καπέλο} = P_F - P_A \Leftrightarrow P_F = \text{καπέλο} + P_A$ (1)

Βήμα 2ο: Για τιμή P_A ισχύει ότι $Q_{SA}=\gamma+\delta P_A$ και για τιμή P_Γ ισχύει ότι $Q_{D\Gamma}=\alpha+\beta P_\Gamma$. Επειδή όμως $Q_{SA}=Q_{D\Gamma} \Leftrightarrow \gamma+\delta P_A=\alpha+\beta P_\Gamma$ (2)

Βήμα 3ο: Αντικαθιστούμε την (1) στην (2) και υπολογίζουμε το P_A ως εξής:

$$\begin{aligned} \gamma+\delta P_A &= \alpha+\beta(\text{καπέλο}+P_A) \Leftrightarrow \\ \gamma+\delta P_A &= \alpha+\beta(\text{καπέλο})+\beta P_A \Leftrightarrow \\ \delta P_A-\beta P_A &= \alpha+\beta(\text{καπέλο})-\gamma \Leftrightarrow \\ (\delta-\beta)P_A &= \alpha+\beta(\text{καπέλο})-\gamma \Leftrightarrow \\ P_A &= [\alpha+\beta(\text{καπέλο})-\gamma]/(\delta-\beta) \end{aligned}$$

Παράδειγμα 5.2

Έστω $Q_D=400-10P$, $Q_S=200+10P$ και καπέλο=4

Βήμα 1ο: καπέλο= $P_\Gamma-P_A \Leftrightarrow P_\Gamma=\text{καπέλο}+P_A \Leftrightarrow$

$P_\Gamma=4+P_A$ (1)

Βήμα 2ο: $Q_{SA}=200+10P_A$ & $Q_{D\Gamma}=400-10P_\Gamma \Leftrightarrow$

$Q_{D\Gamma}=Q_{SA} \Leftrightarrow 200+10P_A=400-10P_\Gamma$ (2)

Βήμα 3ο: $200+10P_A=400-10(4+P_A) \Leftrightarrow$

$200+10P_A=400-40-10P_A \Leftrightarrow$

$200+10P_A=400-40-10P_A \Leftrightarrow$

$10P_A+10P_A=400-40-200 \Leftrightarrow 20P_A=160 \Leftrightarrow$

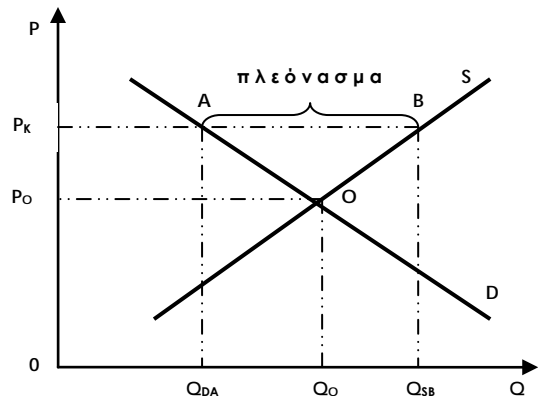
$P_A=160/20 \Leftrightarrow P_A=8$

(β) Επιβολή Κατώτατης Τιμής ή Τιμής Παρέμβασης ή Τιμής Ασφαλείας (P_K)

- Σκοπός Κράτους → Η προστασία του παραγωγού - επιχείρησης
- $P_K > P_O$

Συνέπειες

1. Ανισορροπία στην αγορά
2. Εμφάνιση πλεονάσματος (πλεόνασμα= $Q_{SB}-Q_{DA}$)
3. Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για την τιμή P_K θα είναι: $\Sigma\Delta_K=P_K Q_{DA}$
4. Ο κρατικός προϋπολογισμός επιβαρύνεται με την αγορά του πλεονάσματος από τους παραγωγούς κατά:
5. Κρατική Επιβάρυνση ($ΚΕ$)= $P_K(\text{πλεόνασμα}) \Leftrightarrow ΚΕ=P_K(Q_{SB}-Q_{DA})$
6. Τα συνολικά έσοδα ($\Sigma Ε$) των παραγωγών θα είναι το άθροισμα της συνολικής δαπάνης ($\Sigma Δ$) των καταναλωτών και της κρατικής επιβάρυνσης, δηλαδή:
7. $\Sigma Ε_K=\Sigma Δ_K+ΚΕ \Leftrightarrow \Sigma Ε_K=P_K Q_{DA}+P_K(Q_{SB}-Q_{DA}) \Leftrightarrow \Sigma Ε_K=P_K Q_{DA}+P_K Q_{SB}-P_K Q_{DA} \Leftrightarrow \Sigma Ε_K=P_K Q_{SB}$
8. Σε σχέση με το σημείο ισορροπίας οι παραγωγοί αυξάνουν τα συνολικά τους έσοδα κατά τη διαφορά: $\Delta \Sigma Ε=\Sigma Ε_K-\Sigma Ε_O \Leftrightarrow \Delta \Sigma Ε=P_K Q_{SB}-P_O Q_O$

Παράδειγμα 5.3

Έστω $Q_D=300-10P$, $Q_S=-300+20P$ και $P_K=25$

$P_K=25 \Rightarrow Q_{DK}=300-10P_K \Leftrightarrow Q_{DK}=300-10 \times 25 \Leftrightarrow$

$Q_{DK}=300-250 \Leftrightarrow Q_{DK}=50$

$P_K=25 \Rightarrow Q_{SK}=-300+20P_K \Leftrightarrow Q_{SK}=-300+20 \times 25 \Leftrightarrow$

$Q_{SK}=-300+500 \Leftrightarrow Q_{SK}=200$

Πλεόνασμα= $Q_{SK}-Q_{DK} \Leftrightarrow$

Πλεόνασμα= $200-50 \Leftrightarrow \text{Πλεόνασμα}=150$

Καταναλωτές $\Rightarrow \Sigma \Delta_K=P_K Q_{DK} \Leftrightarrow \Sigma \Delta_K=25 \times 50 \Leftrightarrow$

$\Sigma \Delta_K=1.250$

Κράτος $\Rightarrow ΚΕ=P_K(\text{πλεόνασμα}) \Leftrightarrow ΚΕ=25 \times 150 \Leftrightarrow$

$ΚΕ=3.750$

Παραγωγοί $\Rightarrow \Sigma Ε_K=\Sigma \Delta_K+ΚΕ \Leftrightarrow$

$\Sigma Ε_K=1.250+3.750 \Leftrightarrow \Sigma Ε_K=5.000$ ή $\Sigma Ε_K=P_K Q_{SK} \Leftrightarrow$

$\Sigma Ε_K=25 \times 200 \Leftrightarrow \Sigma Ε_K=5.000$

